

2019

EUROREALISTISCH

Perspectief, ChristenUnie-jongeren

**VISIE OP DE
EUROPESE UNIE**

Inhoud

Voorwoord	.....	3
1. Instituties	.....	4
2. Vrijheid & Democratie	.....	7
3. Defensie	.....	9
4. Economie & Handel	.....	10
5. Justitie & Rechterlijke Macht	.....	13
6. Onderwijs & Onderzoek	.....	15
7. Milieu & Energie	.....	16
8. Landbouw & Visserij	.....	19
Conclusie	.....	21

Perspectief
ChristenUnie-jongeren

Voorwoord

Wat is de visie van PerspectieF op de Europese Unie? ChristenUnie-jongeren geloven in Europese samenwerking waarbij op supranationaal niveau beslissingen gemaakt kunnen worden over het gezamenlijk beleid van de lidstaten. We zien echter geen heil in de ontwikkeling van een Europese federale staat. In dit document proberen wij de standpunten van PerspectieF verder onder woorden te brengen. Deze standpunten werden geformuleerd naar aanleiding van een uitgebreid proces dat bestond uit het raadplegen van de leden, praten met experts, bezoeken afleggen aan de Europese Unie en vooral veel uit overleg. Een enquête onder alle PerspectieF-leden functioneerde als vertrekpunt voor het visiedocument. Door middel van de enquête hebben wij bij de leden van PerspectieF gepeild wat voor hen de meest relevante beleidsterreinen zijn waar de Europese Unie beleid op maakt. Dit zijn Vrijheid & Democratie, Defensie, Economie & Handel, Justitie & Rechterlijke macht, Onderwijs & Onderzoek, Milieu & Energie en tot slot Landbouw & Visserij. Deze thema's zullen we één voor één bespreken in dit visiedocument.

Daarnaast legden wij de leden voor in welke gevallen zij denken dat Europees beleid noodzaak is, waar ze liever een samenwerking tussen de Europese Unie en lidstaten zien en wanneer de beleidsterreinen enkel toekomen aan de nationale staten. Verder inventariseerden wij de algemene houding van ChristenUnie-jongeren tot de Europese Unie. Hieruit bleek dat leden van PerspectieF vinden dat Europese samenwerking Nederland veel te bieden heeft. Het is echter opvallend om te zien dat men tegelijkertijd de Europese Unie als afstandelijk, ondoorzichtig en als vooral theoretisch beoordeelt. De Europese Unie wordt dus gezien als een onduidelijke organisatie. Wij ervoeren bij het schrijven van dit visiedocument tevens dat de Europese instituties moeilijk te doorgronden zijn, terwijl ze van grote invloed zijn op ons land. Het is daarom noodzakelijk om ons visiedocument te beginnen met een algemene beschrijving van de Europese instituties. Hierop zullen we ook onze visie geven. Vervolgens zullen we de Europese rol bij de verschillende thema's bespreken en beoordelen.

Instituties

Voordat we in zullen gaan op onze visie met betrekking tot de verschillende beleidsterreinen van de Europese Unie, willen we eerst toelichten hoe het bestuur van de Unie is ingericht. De verdeling van de macht binnen de Europese Unie volgt de trias politica naar de filosofen John Locke en Montesquieu. Dat wil zeggen dat er een scheiding moet zijn tussen een wetgevende macht, een uitvoerende macht en een rechterlijke macht. Net als in Nederland is er bij de Europese Unie geen volledige scheiding van deze drie machten, maar wel een taakverdeling. Dit loopt in de Europa het meest in elkaar over bij de wetgevende macht - het Europese Parlement (EP) en de Raad van de Europese Unie - en de uitvoerende macht - de Europese Commissie (EC).

Het parlement bestaat uit verschillende ideologische Europese fracties die op hun beurt bestaan uit verschillende vertegenwoordigers van nationale partijen. Het Europees Parlement wordt rechtstreeks gekozen door inwoners van de lidstaten. De Raad van de Europese Unie bestaat uit alle ministers van een bepaald beleidsterrein uit de lidstaten. Samen stellen deze twee instituties de Europese begroting vast. Het parlement heeft hierin voornamelijk een controlerende en besluitvormende taak. Het controleert de andere instituties en neemt wetsvoorstellen aan of wijst ze af. De Raad van de Europese Unie stelt daarentegen wetten vast en bepaalt ook in grotere mate het beleid van de Unie. In dat laatste werken ze nauw samen met de Europese Raad. Dit is de vergadering van regeringsleiders en staatshoofden die de agenda van de Europese Unie op de langere termijn bepaalt, maar zelf geen werkelijke wetgevende functie heeft.

De uitvoerende macht is de Europese Commissie, het dagelijkse bestuursorgaan van de Unie. Ze voeren de besluiten uit van het Parlement en de Raad van de Europese Unie en stellen de wetten voor waar deze instellingen over kunnen beslissen. De Europese Commissie bestaat uit commissarissen, uit elke lidstaat één, die elk hun eigen beleidsterrein bezitten. Deze commissarissen zouden idealiter politiek onafhankelijk moeten zijn. De voorzitter van de commissie wordt echter, informeel, via het systeem van de 'spitzenkandidaten'¹ verkozen uit het Europees Parlement. Tot slot wordt de rechterlijke macht vertegenwoordigd door het Hof van Justitie van de Europese Unie. Dit instituut handhaaft de juiste toepassing van de Europese regels en doet uitspraak bij conflicten.

Sinds de oprichting van de EU in 1993 is er van alles veranderd met verschillende verdragen. De laatste meest ingrijpende verandering werd ingevoerd met het Verdrag van Lissabon van 2009. Door dit verdrag kreeg het Europees Parlement op bepaalde

1. De spitzenkandidaten zijn de transnationale 'lijsttrekkers' voor de Europese fracties.

beleidsterreinen wetgevende macht naast de Raad van de Europa. Ten tweede verwierf het EP het recht om mee te beslissen over het voorzitterschap van de Europese Commissie, wat in 2014 werd verbonden aan de verkiezingen voor het Europees Parlement. Hierdoor stonden leiders van verschillende fracties ook kandidaat voor voorzitter van de Europese Commissie als de hierboven genoemde 'spitzenkandidaten'. De fractie die de verkiezingen wint is zo automatisch ook aan zet om de Commissievoorzitter te leveren. Ten derde leidde het Verdrag van Lissabon tot de instelling van de 'oranje en gele kaart'-procedures. Hierbij kunnen nationale parlementen afdwingen dat een wetsvoorstel moet worden herzien of zelfs wordt afgewezen als zij vinden dat het niet tot de Europese maar tot nationale wetgeving behoort. Er is sprake van een gele kaart wanneer een derde van de nationale parlementen bezwaar maakt, bij de helft van de nationale parlementen of meer is er sprake van een oranje kaart.² Tot slot kreeg pas in 2009 de Europese Raad een officiële plaats binnen de Europese Unie.

Met betrekking tot de Europese instituties is Perspectief van mening dat de macht vooral bij de Raad van de Europese Unie moet liggen. Hierin zijn de lidstaten vertegenwoordigd, wat de soevereiniteit van de lidstaten waarborgt. Perspectief is daarom geen voorstander van uitbreiding van de macht van het Europees Parlement met bijvoorbeeld het initiatiefrecht. Hoewel de inwoners van de lidstaten de vertegenwoordigers rechtstreeks kiezen, heeft het EP naar mening van Perspectief een beperkt draagvlak. Dit in tegenstelling tot de Europese Raad, die worden gecontroleerd door nationale parlementen.

Daarnaast is Perspectief geen voorstander van 'spitzenkandidaten'. Dit systeem is in 2014 voor het eerst ingevoerd uit de gedachte dat het Pan-Europees karakter van de Europese verkiezingen zou worden versterkt en opkomst zou worden vergroot. Gedacht werd dat kiezers meer belangstelling voor de verkiezingen zouden hebben als het kiezen voor vertegenwoordigers in het Europees Parlement en de voorzitter van de Commissie aan elkaar zou worden gelinkt. Uiteindelijk bleek het de belangstelling niet te vergroten; de opkomst was in 2014 zelfs lager dan in 2009. Perspectief vindt dat het de verkiezingen geen Pan-Europees karakter kan geven omdat de kieslijsten nationaal worden samengesteld. Nog belangrijker, het stelsel van Spitzenkandidaten zal de Europese Commissie een stuk politieker maken. Overigens is Perspectief niet van mening dat de lijsten op Europees niveau samen zouden moeten worden gesteld, omdat het - zoals reeds vermeld - niet zou bijdragen aan het waarborgen van de macht van de lidstaten. De Europese Unie dient vanuit een nationale visie benaderd te worden.

2. Nationale parlementen mogen voorstellen van de Europese Commissie toetsen aan het subsidiariteitsbeginsel. Als dit gebeurt, moet de EC het voorstel gaan heroverwegen. De zwaarte van het heroverwegen hangt af van het aantal nationale parlementen dat bezwaar maakt.

Op het moment zijn er zeven kandidaat-lidstaten: Turkije, Republiek Noord-Macedonië, Servië, Albanië, Bosnië en Herzegovina, Kosovo en Montenegro. Voordat een land lid mag worden, moet het voldoen aan de zogenaamde Kopenhagen-criteria. Ten eerste betekent dit dat het land een stabiele democratie moet zijn die eerbiediging van mensenrechten, de rechtsstaat, en bescherming van minderheden waarborgt. Ten tweede moet het land beschikken over een functionerende markteconomie. Ten derde moet het de Europese wetgeving overnemen en naleven. Ten slotte mag de toetreding van een land het functioneren en ontwikkelen van de EU niet belemmeren.

Wat betreft de uitbreiding van de Europese Unie neemt Perspectief een terughoudende positie in. Landen moeten niet overhaast tot de Europese Unie worden toegelaten en in alle gevallen moet eerst volledig aan de genoemde criteria worden voldaan. Hierin is het belangrijk dat de huidige situatie, waarbij iedere lidstaat afzonderlijk de toetreding van een nieuw land goed moet keuren, voortgezet wordt. Het gaat Perspectief om het vormen van een stabiele Europese Unie, wat niet per se een grotere Unie betekent.

Vrijheid & Democratie

Een van de belangrijkste beweegredenen voor het oprichten van de Europese Unie was het voorkomen van onderlinge conflicten. De onvrijheid die men had beleefd tijdens de Tweede Wereldoorlog zou nooit meer herhaald mogen worden. Het nastreven van vrijheid is dan ook een van de idealen van de EU. Aan deze vrijheid is ook de inspraak van het volk verbonden, gewaarborgd in een democratische rechtsstaat. De democratie binnen de Europese Unie zien we terug in drie lagen. Ten eerste via de vrijheid van de lidstaten binnen de politieke organisaties van de Europese Unie. Ten tweede in de houding van de Europese Unie naar de vrijheid en democratie in lidstaten. Tot slot kijken we naar hoe de Europese Unie de idealen van vrijheid en democratie uitdraagt naar buiten.

De Europese Unie is gebaseerd op de samenwerking tussen lidstaten. Zij zouden de basis moeten zijn van het gezag dat de Europese Unie uitdraagt. Daarom moet de nationale vrijheid dan worden gewaarborgd. De Unie behoort een instantie te zijn ter behartiging van gemeenschappelijke belangen, zonder als doel te hebben om een grote gecentraliseerde staat te worden. De organisatie van de Europese Unie is democratisch: het beleid wordt bepaald door rechtstreeks gekozen afgevaardigden in het Europees Parlement en door landelijk gekozen afgevaardigden in de Europese Raad en de Raad van de Europese Unie. Deze eerste en directe vorm van democratie in het parlement past beter bij een gecentraliseerde Unie, terwijl de tweede - meer indirecte - vorm van democratie beter past bij een samenwerkingsverband tussen verschillende autonome lidstaten. De verhouding tussen deze twee vormen van democratisch Europees bestuur is verwarrend, zeker wanneer we hierbij ook nog de Europese Commissie in overweging nemen, het uitvoerende orgaan van de Europese Unie. De Europese Commissie bestaat uit een afgevaardigde namens elke lidstaat. Omdat de afvaardiging via de lidstaten het dichtst bij het ideaal van een Unie als samenwerking staat, ziet Perspectief geen heil in het vergroten van de bevoegdheden van het Europees Parlement. De invloed van de parlementen van lidstaten op het bestuur van de Unie moet gehandhaafd blijven met de reeds genoemde 'gele' en 'oranje kaart'-procedures. Hierbij moet een derde procedure worden toegevoegd, namelijk de 'rode kaart'-procedure. Deze procedure geeft nationale parlementen de mogelijkheid EU-besluiten geheel tegen te houden, mits meer dan van de parlementen deze procedure inzet.

Ten tweede kan de Europese Unie pas functioneren als in alle lidstaten de democratische rechtsstaat gewaarborgd is. Op het moment van toetreding tot de Unie stemden de lidstaten in met deze vrijheden en rechten, zoals beschreven in het criteria van

Kopenhagen van 1993. Hierdoor is de Europese Unie van bovenaf gerechtigd om sancties op te leggen aan landen waarbij de democratische rechtsstaat bedreigd wordt, zoals Hongarije. Perspectief ziet bij zulk soort kwesties - en andere supranationale conflicten - graag een besluitvaardige EU. Bij het niet naleven van dergelijke verplichtingen behoort een tweederde meerderheid al voldoende te zijn om over te gaan op sancties. Als een land structureel de normen en waarden van het samenwerkingsverband ondermijnt, moet de samenwerking met een dergelijk land opnieuw overwogen worden. Het uittreden van lidstaten uit de Unie, zoals speelt bij de Brexit, is uiteraard ook betreuenswaardig. Voor dergelijke gevallen moet een duidelijk exitplan ontwikkeld worden. Uittreden van lidstaten mag niet ten koste gaan van de stabiliteit van de EU.

Ten slotte hebben de landen die de EU vormen naar buiten toe ook de plicht zich uit te spreken wanneer de democratische vrijheden van landen worden bedreigd. Hierbij moet vooral gekeken worden naar de vrijheid van meningsuiting (met name persvrijheid), gelijkheid en de vrijheid van godsdienst. Volgens Perspectief moet de Europese Unie bij structurele schending passende sancties kunnen opleggen.

Defensie

Perspectief vindt dat het beleid inzake defensie geen taak is voor de Europese Unie alleen. De EU dient een ondersteunende rol ter opbouw van de nationale defensie aan te nemen. Wat samenwerking op het gebied van defensie betreft kunnen we drie verschillende punten uitlichten. Ten eerste het samenwerken in kleinere kopgroepen, ten tweede de plannen voor een Europees leger en ten derde de soevereiniteit van de lidstaten. Een vorm van Europese samenwerking die positief wordt bejegend is het samenwerken in kopgroepen. Zo werkt Nederland nauw samen in Benelux verband en met Duitsland. Nederland en België alterneren bijvoorbeeld welk van de twee landen de verdedigen van een deel van het Nederlandse luchtruim voor zijn rekening neemt. Dit houdt de autonomie van de verschillende legers intact maar zorgt wel voor een zo efficiënt mogelijke defensie.

Kennisuitwisseling tussen landen op vrijwillige basis is natuurlijk wenselijk. Deze kennisuitwisseling is gebonden aan door de lidstaten zelf te stellen voorwaarden. Hierbij moeten de landelijke wetten voor bijvoorbeeld bescherming van persoonsgegevens in acht genomen worden. Het hebben van een nationaal leger is een van de pijlers van nationale soevereiniteit. Het overhevelen van deze bevoegdheden naar Europees niveau zou dus een ernstige inbreuk zijn op deze soevereiniteit. Daarnaast werken veel Europese landen op militair gebied al samen met Canada en de Verenigde Staten in de NAVO. Hier zijn verschillende afspraken gemaakt over hoe de landen samenwerken en wat de verantwoordelijkheden van de deelnemende landen zijn.

Een van de afspraken was dat landen twee procent van hun BNP (Bruto Nationaal Product) moeten uitgeven aan defensie. De meeste Europese landen voldoen niet aan deze norm, Nederland ook niet. Hierdoor hangt een deel van onze verdediging af van de gratie van de Amerikanen, wat in deze turbulente tijden onwenselijk is. Daarnaast kunnen de Verenigde Staten natuurlijk andere prioriteiten hebben dan de Europese landen. Daarom moet Nederland zo snel mogelijk gaan voldoen aan de twee-procent norm. Het is zaak om de NAVO op orde te krijgen met betrekking tot de begrotingen van de lidstaten van de NAVO. Maar omdat de NAVO voldoet achten we het onwenselijk en onnodig om een Europees leger op te richten.

Economie & Handel

De Europese samenwerking heeft op economisch gebied veel voorspoed gebracht voor de lidstaten. Toch zorgt de economische samenwerking ook voor nadelen. De Europese solidariteit staat flink onder druk als gevolg van de financiële crises en de eurocrisis. Er is te weinig controle op de sociale en ecologische belangen, zoals consumentenbescherming. De Europese Unie kan in veel opzichten een goed middel zijn om het economisch welzijn van burgers te vergroten. Hierbij moet het vergroten van de economische macht van de Europese Unie geen doel op zich worden.

De basis van deze Europese economische samenwerking moet te allen tijde blijven liggen bij de lidstaten. Volgens Perspectief behoort de Europese Unie de lidstaten in het opgestelde Europese beleid te ondersteunen en niet te overheersen. Het is onwenselijk dat onder het mom van economische samenwerking typische nationale beleidsterreinen in de Europese sfeer belanden. Vanuit de EU mag daar alleen invloed op zijn indien het nationale beleid van lidstaten tot gevolg heeft dat de financiële regels worden overtreden en daarmee de stabiliteit van de Unie wordt ondermijnd. Een eerlijke en vrij toegankelijke Europese interne markt moet betrouwbaar zijn voor de Nederlandse consumenten en bedrijven. Consumenten hebben recht op eerlijke informatie over producten of diensten die gekocht worden. Eerlijke en transparante wet- en regelgeving op EU-niveau is essentieel om handel tussen lidstaten te bevorderen.

De Europese Unie dient volgens Perspectief de lidstaten op supranationaal niveau te controleren op het gebied van financiën. Hierbij moet de Raad Economische en Financiële Zaken (ECOFIN) harder optreden tegen lidstaten die hun boekhouding niet op orde hebben en daarmee het Stabiliteits- en Groeipact overtreden. In het verleden moesten andere lidstaten ingrijpen om het land financieel overeind te houden, om zo te voorkomen dat er een nog grotere crisis ontstond. Dit heeft geresulteerd in een afname van de Europese solidariteit. Daarom pleit Perspectief voor controle en automatische sancties door de ECOFIN. Die op haar beurt wordt gecontroleerd door het Europees Parlement. De bevoegdheid tot het opleggen van dergelijke sancties dient niet te worden toebedeeld aan het Europees Parlement of aan de Europese Raad. In een dergelijk geval zou er te veel politieke macht komen te liggen bij een orgaan met een controlerende taak. De financiële controle en het opleggen van sancties dient te allen tijde onafhankelijk te zijn en niet beïnvloedbaar door politieke spellen.

De ECOFIN dient de begrotingen van de lidstaten door te spelen naar Eurostat ter cijfermatige controle. Als er bij een lidstaat een overtreding wordt geconstateerd van het

Stabiliteits- en Groeipact zal er automatisch een stevige sanctie worden opgelegd. Deze sanctie moet passend zijn bij de huidige economische situatie. Zo mogen tijdens economische crises deze maatregelen het land niet verder naar de afgrond leiden. Er kan dan gekeken worden naar andere vormen van sancties die het land economisch minder schaden.

Perspectief ziet het structureel verstrekken van geldstromen van sterke naar zwakke eurolanden als onwenselijk. Deze financiële maatregelen zorgen voor een afname van de solidariteit onder eurolanden en hun burgers. De problemen die zijn gecreëerd in deze zwakkere landen mogen niet verhaald worden op de burgers van stabielere eurolanden. Met Europese hulp voor onverwachte en onvoorspelbare noodsituaties houden we de eurozone stabiel. De mogelijkheid om financiële hulp te ontvangen voor zelf gecreëerde economische problemen moet echter per direct ontnomen worden.

Deze maatregelen zijn nodig om de solidariteit onder lidstaten te vergroten. Om de economische en monetaire crises op een structurele manier te bestrijden is een sterk en solidair Europa nodig. Voor Nederland en de Europese Unie is de Europese interne markt erg belangrijk. Zo gaat 71 procent van onze export naar EU-Lidstaten.³ Een goed functionerende interne markt is daarom noodzakelijk en bevordert de Europese samenwerking en landelijke stabiliteit. Als de solidariteit onder eurolanden toch verder afneemt is het niet onwaarschijnlijk dat lidstaten uit de eurozone zullen treden. Daarom moet er een adequaat plan komen voor het geval dat een euroland vrijwillig kiest voor vertrek of als het onhoudbaar wordt voor een lidstaat om binnen de eurozone te blijven. Bij een dergelijk vertrek behoren de andere eurolanden niet op te draaien voor de economische en financiële problemen van het vertrekkende land. Tevens mag het toenemen van problemen met de euro niet leiden tot een vergroting van fiscale macht op Europees niveau. Perspectief acht een dergelijke begrotingsunie of een fiscale unie dan ook niet als wenselijk.

Naast Europese economische stabiliteit en transparantie vindt Perspectief dat er meer ruimte moet komen voor de regio. Er is vaak geen adequate kennis bij EU-regio's over de beschikbare economische stimuleringsprogramma's en innovatiefondsen. Hierdoor ontstaan te grote verschillen tussen de lidstaten in het gebruik van de beschikbare financiële middelen. Van alle publieke investeringen in de verschillende EU-lidstaten wordt gemiddeld circa 15 procent gedaan met geld uit de structuurfondsen, maar voor sommige landen is dat zelfs 70 procent.⁴ De ECOFIN moet de bevoegdheid krijgen om de plannen van lidstaten te toetsen om passende financiële steun te bieden. Misbruik van deze programma's en fondsen aan nutteloze projecten dient te worden aangepakt. Daarnaast moet gekeken worden naar het totaal aan financiële middelen dat een lidstaat

3. CBS, 2018 Export naar de EU. Gateway to the rest of the world?

4. Europa Nu, Structuurfondsen (ESIF)

mag gebruiken op basis van het BBP en het succes van dergelijke investeringen in het verleden.

Tevens moet er een duidelijke en transparante beraming zijn voor de regio waarbinnen zij Europese steun kunnen aanvragen. Dit moet dan ook helder aan de regio's worden gecommuniceerd, zodat het initiatief voor het verbeteren van de regio daadwerkelijk bij de regio zelf ligt. Hier moet een speciale plaats voor het midden- en kleinbedrijf (MKB). Zij moeten via gemakkelijke wijze via lokale of landelijke instanties aanspraak kunnen maken op steun uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkelingen. Het MKB is de motor van de Nederlandse en Europese economie en dient daarom op goede wijze te worden ondersteund. Perspectief wil dan ook meer geld beschikbaar stellen binnen dit fonds voor steun aan het MKB. Om op die manier meer stabiliteit en mogelijkheden te bieden binnen de kern van onze economie.

Daarnaast vindt Perspectief dat er moet worden ingezet op de circulaire economie. Het efficiënt hergebruiken en gebruiken van grondstoffen moet beloond worden binnen de Europese stimuleringsprogramma's. De levensduur van producten moet worden verlengd en duurzaamheid binnen het productieproces moet de norm worden. De afvalstofregeling moet gunstiger worden voor het hergebruiken van grondstoffen binnen de productie. Op deze wijze moet de belasting van het milieu verminderen en zal de afvalberg worden verkleind.

Justitie & Rechterlijke Macht

Het verdrag van Maastricht in 1992 maakte de Europese Unie tot een samenwerking gebaseerd op drie pilaren: de Europese gemeenschap, een samenwerking in het veiligheid- en buitenlands beleid en samenwerking op het gebied van justitie en binnenlandse zaken. Deze derde pilaar, de samenwerking op het gebied van justitie en binnenlandse zaken (JBZ), is ontstaan vanuit het verdrag van Schengen en speelde in op de noodzaak voor betere samenwerking tussen lidstaten met betrekking tot de politie, douane, immigratie en de rechterlijke macht in lidstaten.

Voor burgerlijke zaken werkt de EU toe naar een justitiële samenwerking tussen lidstaten en probeert zij bruggen te slaan tussen verschillende rechtsstelsels. Dit doet ze via het European Justice Network, dat gespecialiseerd is in grensoverschrijdende rechtsconflicten. Dit is belangrijk omdat dit soort zaken binnen de EU veel voorkomen, en de rechtsstelsels in de lidstaten verschillen. Naast deze onderlinge samenwerking binnen lidstaten zijn er ook nog Europese organisaties die zich met het recht bezig houden. Enerzijds heb je de Raad van Europa, die optreedt als waakhond van de democratie, de rechtsstaat en de mensenrechten. Daaronder valt ook het Europese Hof voor Rechten van de Mens die controleert of lidstaten zich houden aan het Europees Verdrag Rechten van de Mens (EVRM) waarin de mensenrechten en politieke vrijheden in Europa zijn vastgelegd. De Raad van Europa is geen instelling van de Europese Unie, maar een samenwerking van meer dan 50 lidstaten. Anderzijds heb je het Europese Hof van Justitie (HvJ-EU), wat wel een instantie van de Europese Unie is. Het HvJ-EU zorgt ervoor dat in alle lidstaten de Europese wetten op dezelfde manier geïnterpreteerd en toegepast worden en ziet erop toe dat Europese landen zich aan de wetten houden.

Perspectief is het grotendeels eens met de manier waarop er tussen lidstaten op dit terrein wordt samengewerkt. Zo pleit Perspectief voor een gezamenlijke aanpak van lidstaten en de Europese Unie op het gebied van Justitie. In 2013 zijn er plannen gelanceerd om een Europees Openbaar Ministerie op te richten. Deze plannen vonden veel weerstand bij lidstaten en pas in 2017 (na veel herschrijven) kwam er een Europees OM waaraan 17 lidstaten deelnamen. Na de kabinetsformatie van Rutte III heeft Nederland besloten zich ook bij het EOM aan te sluiten. Het EOM moet zich vooral bezighouden met fraude met EU subsidies door lidstaten. Zolang het EOM zich hieraan houdt, ziet Perspectief dit als een wenselijke toevoeging. Er zijn echter ook geluiden om de bevoegdheden van het EOM uit te breiden met gezamenlijke terrorismebestrijding. Perspectief acht dit onwenselijk. Terrorismebestrijding is op dit moment al een prioriteit van lidstaten en het uitbreiden van de bevoegdheden om dit nieuwe bureaucratisch

orgaan voegt in deze niks toe. Daarnaast is snel en effectief handelen in deze situaties uiterst belangrijk. PerspectieF wilt lidstaten dan ook zelf de gelegenheid geven tot samenwerking en informatieuitwisseling, opdat hun bestrijding effectiever wordt.

Als een internationale aanpak effectiever blijkt, vindt PerspectieF dat men niet moet schromen om dat op Europees niveau aan te pakken. Denk hierbij aan optreden tegen mensenhandel, de mogelijkheid van een Europees Arrestatiebevel en het aanpakken van internationale criminele netwerken. Er moet wel altijd gewaakt dat niet alle taken op het gebied van justitie worden overgedragen aan de Europese Unie. De beste middenweg is nauw samenwerken binnen de commissie JBZ. PerspectieF is een groot voorstander van samenwerking op het gebied van politie en justitie tussen de lidstaten. Dit kan bijvoorbeeld door het delen van informatie via Europol en Eurojust. Hierbij is het wenselijk om tussen lidstaten onderling samen te werken en is het van belang dat alle lidstaten een goed functionerend politie- en justitieapparaat hebben. Bij het waarborgen van dat laatste speelt de EU een belangrijke rol.

Onderwijs & Onderzoek

Onderwijs geeft een stevige gemeenschappelijke basis van kennis en vaardigheden voor actieve deelname aan de maatschappij. Europese burgers horen de mogelijkheid te krijgen om een leven lang te kunnen leren en te kunnen onderzoeken zonder grenzen.

Perspectief beschouwt het onderwijs als een hoofdzakelijk landelijke taak. De Europese Unie mag dan ook het onderwijs in de lidstaten enkel ondersteunen of aanvullen. Hierbij is de Unie verplicht de verantwoordelijkheid van de lidstaten voor de opbouw en inhoud van het onderwijs te eerbiedigen. Ook moet er rekening gehouden worden met de culturele verscheidenheid tussen de lidstaten. De Europese Unie heeft daardoor slechts beperkte bevoegdheden op het gebied van onderwijs. De Unie heeft ook de mogelijkheid om onderwijsprogramma's te financieren, zoals het Erasmus+ programma.⁵

De Europese Commissie heeft enkele voorstellen gedaan met betrekking tot het onderwijs. Zo is voorgesteld om de internationale erkenning van diploma's te vergemakkelijken. Perspectief sluit zich hierbij aan zolang er voor werkgevers de mogelijkheid is om diploma's van bepaalde onderwijsinstaties te verkiezen boven anderen. Verder vindt Perspectief de plannen van de Europese Commissie om het aantal deelnemers aan Erasmus+ te verdubbelen en de plannen voor een Europese Studentenkaart wenselijk, zodat de grensoverschrijdende mobiliteit in het onderwijs kan worden verbeterd voor alle studieniveaus. Het oprichten van een netwerk van Europese universiteiten naar het plan van de Franse president Emmanuel Macron ziet Perspectief als onwenselijk. Dit netwerk zou bestaan uit vrijwillige netwerken van universiteiten binnen de Europese Unie, waarbinnen het onderwijsniveau van de lidstaten als gelijk wordt bestempeld. De kwaliteit van het onderwijs en de binnen het onderwijs geleerde vaardigheden behoren volgens Perspectief een hogere prioriteit te hebben dan mobiliteit en eenheid binnen een nieuw onderwijssysteem. Met het subsidiariteitsbeginsel als uitgangspunt zou de Europese Unie ook in het onderwijs enkel op moeten treden wanneer het doeltreffender is dan het doorvoeren van een maatregel op nationaal of decentraal niveau.

5. Erasmus+ is het subsidieprogramma van de Europese Unie voor onderwijs, training, jeugd en sport.

Milieu & Energie

Uitstoot van broeikasgassen als gevolg van het gebruik van fossiele brandstoffen tast het klimaat grondig aan. Dit zorgt voor een versterkt broeikaseffect, waardoor er meer warmte op de aarde wordt vastgehouden en de aarde opwarmt, wat slecht is voor het milieu. Binnen het beleidsterrein van milieu en energie ligt de nadruk op klimaatverandering. De temperatuur op de aarde zal toenemen met als gevolg het uitzetten van de oceaan, wat leidt tot een stijging van de zeespiegel. De zeespiegelstijging wordt versterkt door het smelten van gletsjers en ijskappen. Deze stijging is ook in Nederland te zien, waar de zeespiegel door de jaren heen sneller is gaan stijgen. Een stijging van de zeespiegel brengt een vergroot gevaar op overstromingen met zich mee. Nederland is dus kwetsbaar voor een verandering van het klimaat en alleen samen met andere landen kan het tij worden gekeerd.

De Europese Unie moet daarom volgens Perspectief binnen het milieu- en energiebeleid prioriteit geven aan het beperken van de gevolgen van klimaatverandering tot een minimum. Dit standpunt komt niet alleen voort uit de gegeven omstandigheden van klimaatverandering, maar ook vanuit het christelijke gedachtegoed betreffende rentmeesterschap. De gevolgen zijn echter niet tegen te houden door de maatregelen van één land. Het is daarom zaak dat er op het gebied van milieu en energie samen wordt gewerkt tussen de Europese en landelijke overheid, met daarbij waar mogelijk samenwerking op mondiaal niveau. Op het moment is het milieu- en energiebeleid een gedeelde bevoegdheid van de Europese Unie en de landelijke overheden. Dit betekent dat de lidstaten op dit terrein beleid mogen opstellen wanneer hier vanuit de EU nog geen beleid voor is. Perspectief is positief over het voortbestaan van deze taakverdeling. In dit geval dient de Europese Unie een actieve, ondersteunende en coördinerende rol te vervullen. Dit betekent dat beleid waar mogelijk op internationaal niveau wordt opgesteld, met aandacht voor de uitvoerbaarheid op lokaal niveau.

De Europese Unie zet zich momenteel proactief in om de doelstellingen van Parijs te halen. Dit betekent dat erop in wordt gezet om de temperatuurstijging tot een maximum van twee graden Celsius te beperken. Om dit te bereiken, heeft de Europese Unie zich drie doelen gesteld. Allereerst moet de uitstoot van CO₂ in 2030 met 40% zijn verminderd ten opzichte van 1990. Ten tweede moet het aandeel hernieuwbare energie 27% behalen in 2030. Ten derde oogt de Europese Unie op een energiebesparing van 30% in 2030.

Een manier waarop de Europese Unie de uitstoot van CO2 tracht te verminderen, is het emissiesysteem. Hierin kunnen bedrijven als het ware het recht tot uitstoot kopen, waarna ze zoveel giftige stoffen de lucht in mogen laten als waar ze voor betaald hebben. Wanneer er toch meer giftige stoffen worden uitgestoten, worden er grote boetes opgelegd. Wat betreft hernieuwbare energie hebben het Europees Parlement en de Europese Raad een richtlijn opgesteld. De lidstaten worden verder vrij gelaten in de mate waarin zij zich aan deze richtlijn verbinden en welke nieuwe bronnen van energie zij kiezen. Dit is passend, aangezien de lidstaten momenteel verschillen in hun keuze voor energiebronnen en hun aandeel in de energievoorziening.

In het kader van de derde doelstelling heeft de Europese Unie zich een ondersteunende taak opgevat in het ontwikkelen van een circulaire economie. Een circulaire economie is op het hergebruik en recyclen van producten gericht, wat al begint bij de productie. Een voorbeeld van een actie die de Europese Commissie heeft genomen is het voorstel om in 2021 plastic te verbieden, wanneer er een alternatief beschikbaar is. In oktober van 2018 is dit voorstel door het Europees Parlement aangenomen, waarmee het nu bij de Europese Raad ligt.

Er zijn echter een aantal kanttekeningen te maken bij het huidige beleid. Ten eerste zijn de doelstellingen van de Europese Unie niet geldend per land. Met het oog op de verschillen in welvaart en karakter van de huidige energiewinning, is dit ook niet wenselijk. Het wordt echter aanbevolen om bindende afspraken te maken tussen de lidstaten wie welk deel op zich zal nemen. Op naleving zou kunnen worden toegezien door middel van het opleggen van boetes wanneer lidstaten falen in het halen van de gestelde doelen. Op deze manier kan een verdeling worden gemaakt naar draagkracht en wordt een 'tragedy of the commons'⁶ voorkomen.

Ten tweede moet volgens Perspectief het emissiesysteem verder worden aangescherpt. Uitstoot van CO2 moet worden ontmoedigd door middel van een geleidelijke prijsstijging over de komende jaren. Dit moet uitstoot niet langer lucratief maken en bedrijven prikkelen om zelf te investeren in innoverende energiebronnen. Ook moeten de scheep- en luchtvaart niet langer worden ontzien en moeten zij betalen voor haar uitstoot. Hierbij moet de Europese Unie voor de faciliteiten zorgen die de trein of (elektrische) auto tot een waardig alternatief voor het vliegtuig maken. Langs de Europese snelwegen moet worden toegezien op het plaatsen van snellaadpalen voor elektrische auto's en heel Europa moet op een snellere manier met elkaar worden verbonden door middel van een beter aansluitend spoorwegnet.

6. Situatie waarin het eigenbelang wordt nagestreefd ten koste van het algemeen belang

Ten derde vindt PerspectieF dat de Europese Unie het gebruik van hernieuwbare energiebronnen moet bevorderen door te investeren in innovatie. Op het moment wordt er door de Europese Unie in brandstofcel- en waterstof technologie geïnvesteerd in Nederland. PerspectieF is van mening dat dit vooral zo moet blijven. Daarnaast speelt de Europese Unie een stimulerende rol in de coördinatie van de lidstaten in de voorlichting over deze nieuwe energiebronnen naar haar inwoners. Dit is belangrijk omdat mensen eerder geneigd zijn beter bekende technologieën te accepteren. De Unie kan hierin voorzien door geld beschikbaar te stellen aan de lidstaten voor voorlichting. In Nederland zou daarmee in kunnen worden gezet op de voorlichting omtrent de rol van brandstofcel- en waterstoftechnologie in de energietransitie.

Landbouw & Visserij

Landbouw is vanouds een van de meest prominente beleidsthema's van de Europese Unie. Met name door boeren te financieren wil de Europese Unie voedselzekerheid binnen haar grenzen garanderen. Hoewel er door de jaren heen veel ontwikkelingen zijn geweest die het landbouwbeleid beter en efficiënter hebben gemaakt, gaat er nog steeds circa 40 procent van de gehele Europese begroting naar het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Het werk van de Europese boeren is dan ook van groot belang. In de periode na 2020 wordt beoogd de begroting van het GLB met ruim 40 miljard euro fors omlaag te brengen. Volgens Perspectief is landbouw van levensbelang voor de stabiliteit in een samenleving. Daarom moet Europa blijven investeren in landbouw, zodat boeren een eerlijke prijs voor hun product kunnen krijgen.

Ook heeft de Europese Commissie voorgesteld om maximaal honderdduizend euro per bedrijf uit te keren aan subsidies. Hiermee zouden veel kleinere bedrijven worden geholpen, wat Perspectief een goede zaak vindt. De wetgeving die eind 2018 werd overeengekomen versterkt tevens de positie van boeren en andere kleine spelers in de voedselketen ten opzichte van grote marktpartijen.

Het huidige landbouwbeleid is gericht op drie zaken: inkomenssteun voor boeren, marktregulering en plattelandsontwikkeling. Deze inkomenssteun voor boeren wordt uitgekeerd per hectare grond wat een boer bezit, mits er wel aan bepaalde milieu- en duurzaamheidseisen worden voldaan. Ook krijgen boeren een jaarlijkse vergroeningspremie per hectare, om biodiversiteit te stimuleren. Met oog op marktregulering wordt er geld geïnvesteerd in een vangnet, dat financiële speelruimte moet bieden in het geval van een crisis (zoals extreme weersomstandigheden) of extreem lage prijzen van landbouwproducten. Bij het maken van beleid op het gebied van deze inkomenssteun en marktregulering moet volgens Perspectief goed voor ogen worden gehouden wat een realistische prijs van voedselproducten is. Dit betekent dat er een balans moet zijn tussen het garanderen van voedselzekerheid enerzijds, en het voorkomen van een race to the bottom anderzijds. Hierbij is belangrijk dat de positie van boeren ten opzichte van grote marktpartijen beschermd wordt. Ook het effect van het beleid op wankelende markten in ontwikkelingslanden verdient aandacht in dezen.

Plattelandsontwikkeling gaat ook over de zorg voor het milieu. Er wordt geïnvesteerd in lokaal en vitaal platteland en in de waterkwaliteit. Investerings binnen dit onderdeel van het landbouwbeleid richten zich ook steeds meer op innovatie in de landbouwsector. Het gaat hierbij om het behouden van biodiversiteit, hergebruik van middelen (circulariteit) en

het terugdringen van vervuiling door het op een juiste manier gebruiken van stoffen. We kunnen niet van boeren verwachten deze uitdagingen op eigen houtje het hoofd te bieden. Het beleid moet er dan ook ten volste op gericht zijn boeren te ondersteunen bij en te belonen voor duurzame voedselproductie, zonder gespeend te zijn van enige realiteitszin.

Visserijbeleid is een exclusieve competentie van de Europese Unie. Het Europese visserijbeleid richt zich zowel op het garanderen van werkgelegenheid als het beschermen van het milieu. Vissers hebben een vergunning nodig die bepaalt hoeveel vis er gevangen mag worden. Perspectief vindt dat er een juiste balans moet zijn tussen zowel het garanderen van werkgelegenheid en een zekerheid van aanbod en de zorg voor het milieu. Pulskorvisserij, een brandstofbesparende en bodemontlastende visteknik, moet daarom toegestaan worden binnen de EU. Onderzoek naar dit type visserij moet worden gestimuleerd en gefaciliteerd.

Conclusie

PerspectieF staat volledig achter samenwerking op Europees niveau. De EU speelt een belangrijke rol in de toekomst van onze jongeren. De EU moet echter een samenwerking tussen soevereine lidstaten blijven en niet de vorm van een federale staat aan gaan nemen. De EU-lidstaten moeten dan ook de basis zijn van de Europese besluitvorming. Uitbreiding van beslissingsbevoegdheden van de Europese Commissie en het Europees Parlement achten wij doorgaans onwenselijk.

Op economisch gebied is een goede coördinatie van nationale begrotingen belangrijk. Budgettaire gevaren moeten op tijd worden gesignaleerd en ingedamd worden, om de solidariteit binnen de eurozone niet onnodig onder druk te zetten. Door het invoeren van automatische sancties krijgen lidstaten de mogelijkheid krijgen hier adequaat op te reageren.

PerspectieF is voor interstatelijke samenwerking op gebied van defensie, maar tegen een Europees leger. PerspectieF steunt het Europees Openbaar Ministerie, mits de taakstelling van fraudebestrijding wordt gehandhaafd. Als internationale samenwerking op het gebied van justitie toegevoegde waarde heeft kan de Europese Unie hier een ondersteunende rol in spelen, verder is PerspectieF een voorstander van ruime samenwerking binnen de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken.

Op het gebied van onderwijs staat PerspectieF achter het faciliteren van grensoverschrijdende mobiliteit voor studenten. Onderwijs blijft echter een bevoegdheid van de lidstaten zelf. Europese initiatieven op dit gebied, zoals een netwerk van Europese universiteiten, moeten niet ongewild Europeanisering in de hand werken.

Wat betreft de strijd tegen klimaatverandering acht PerspectieF beleidsvorming op Europees niveau noodzakelijk. De naleving van klimaatdoelstellingen moet strenger worden gehandhaafd, onder meer door het aanscherpen van het emissiehandelssysteem om zo de uitstoot van CO₂ te ontmoedigen.

Landbouw is vanouds een van de belangrijkste beleidsterreinen van de EU. De ondersteuning van boeren door middel van inkomenssubsidies moet gehandhaafd blijven. Wel moet in het oog worden gehouden wat een realistische prijs voor voedsel is. Daarnaast kunnen boeren met behulp van subsidies binnen de plattelandsontwikkelingsprogramma's een belangrijke rol spelen in het bevorderen van het milieu en de biodiversiteit. Hier is echter ook realiteitszin op zijn plaats. De sector mag niet overvraagd worden.

Europese samenwerking heeft ons al veel goeds gebracht. PerspectieF is dan ook een groot voorstander van het voortzetten van deze samenwerking. Het beeld van een 'ever closer union' is wat ons betreft geen toekomstideaal. Laten we bouwen aan een Europa van lidstaten dat verbindt daar waar het nodig is, zonder de diversiteit van het continent op het spel te zetten.

